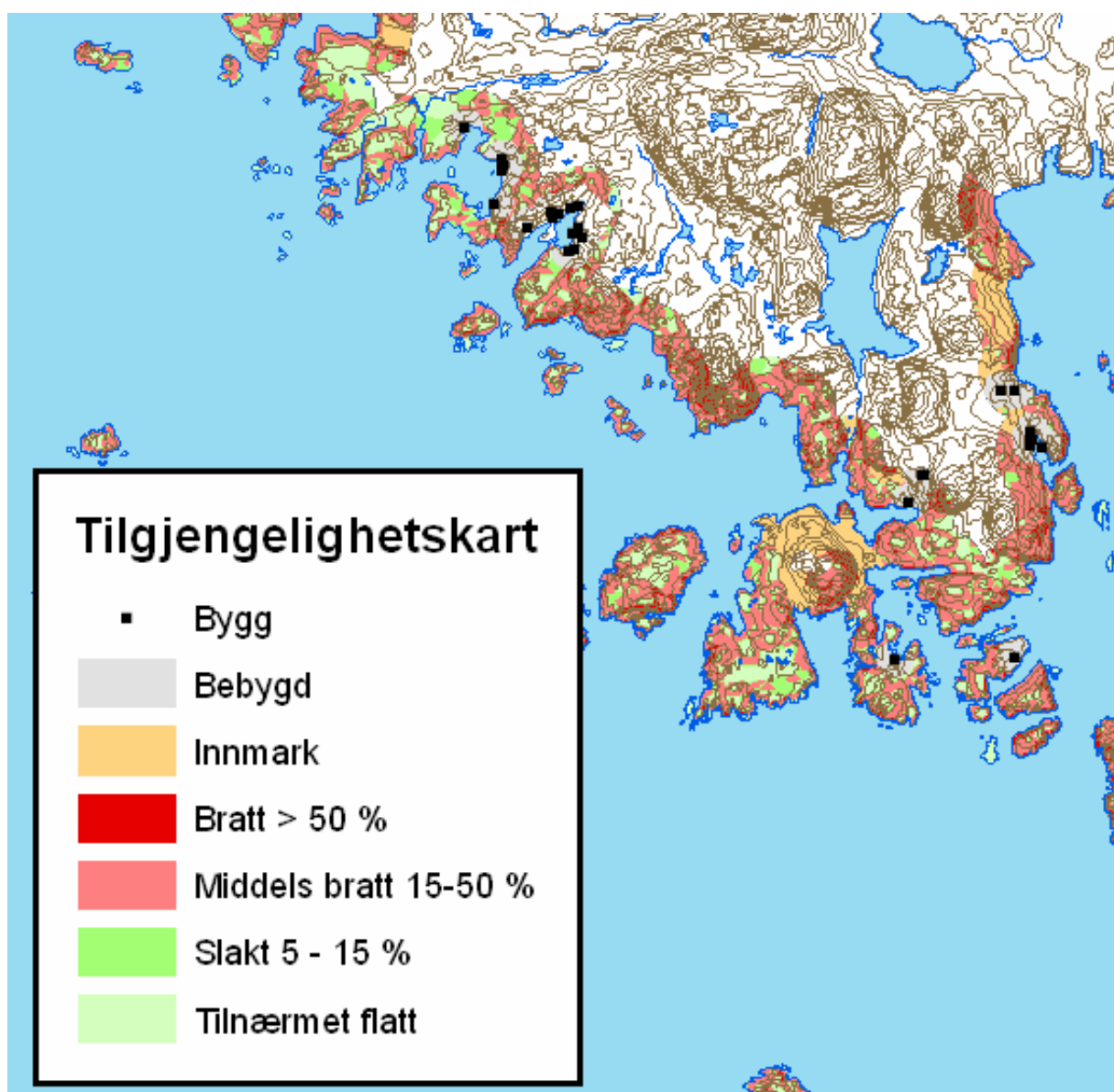

EIGERSUND KOMMUNE

KARTLEGGING 100 METERSBELTET I EIGERSUND

SLUTTRAPPORT

KARTLEGGING 100 METERSBELTET I EIGERSUND

EIGERSUND KOMMUNE

SLUTTRAPPORT

Emne:

Kommentar:

Forfatter Paal Grini

Nøkkelord

Prosjektnr

Rapportnavn Kartlegging 100 metersbeltet i Eigersund

Rapportnr

Lagret O:\513894\Rapport\ra0910pg.doc

Sist lagret dato: 05.12.2006 10:37:00

Sist lagret av: Paal Grini

Sist skrevet ut: 06.12.2006 12:27:00

FORORD

Hos Asplan Viak har Paal Grini vært oppdragsleder.
Stavanger, 05.12.2006

For Asplan Viak as

Paal Grini
Oppdragsleder

Kvalitetssikrer

INNHold

	FORORD	2
1	INNLEDNING	4
2	MÅLET MED PROSJEKTET	4
3	FRAMGANGSMÅTE	4
4	BESKRIVELSE AV TILGJENGELIGE TEMAKART	6
4.1.1	Friluftsliv	6
4.1.2	Kulturminner	6
4.1.3	Natur	7
4.1.4	Landskap	8
5	AREALANALYSER	11
5.1	Tilgjengelighet	11
5.2	Differensiering av 100-metersbeltet	14
5.2.1	Arealstatistikk	14
5.3	Verdiklassifisering av ubebygde områder i 100 metersbeltet	16
6	FORSLAG TIL RETNINGSLINJER	19

1 INNLEDNING

I sammenheng med planarbeid i Eigersund kommune er det foretatt en kartlegging av kystsona i tråd med Fylkesdelplan for kystsona i Rogaland.

Arbeidet har i utgangspunktet bestått i å kartlegge eksisterende situasjon ved hjelp av kartdata og registerdata. Resultatet av kartlegging er først og fremst karttemaer som skal være til hjelp i å vurdere innkommene innspill til planarbeidet, samt å få avklart aktuelle problemstillinger knytta til strandsona.

Rapporten gir imidlertid ikke avklaring på alle kvaliteter/konflikter som kan oppstå ved planlegging i strandsona. Dette prosjektet tar utgangspunkt i datasett som vil ha varierende kvalitet, og feil vil forekomme. Ved tolkning og bruk av kartene bør en derfor hele tiden ha for øye forutsetningene som ligger til grunn for analysen, og som blir beskrevet i dette dokumentet.

Det er heller ikke alle forhold som blir vurdert i analysearbeidet. Dette gjelder spesielt forhold knyttet til landskapet. I analysearbeidet vil vi her kun ta for oss sider ved de kvantitative landskapsverdiene. Kvaliteter knytta til ikke målbare estetiske kvaliteter, stedegne forhold/utforming og symbolikk/historie er ikke vurdert i denne sammenheng.

2 MÅLET MED PROSJEKTET

Målet med prosjektet er å utarbeide ulike temakart som tar for seg ulike kvaliteter knytta til strandlinja i Eigersund kommune, og som kan brukes som grunnlag i den videre arealplanprosessen i kommunen. Oversiktskartet skal oppfylle kravene til registrering og hensyn nedfelt i Kystsonenplanen for Rogaland.

3 FRAMGANGSMÅTE

Bakgrunnen for dette arbeidet er å avklare situasjonen for aktuelle fagtemaer opplistet i Fylkesdelplanen, samt utarbeide en status for 100-metersbeltet langs sjø i Eigersund kommune. I denne forbindelse er byggeområder utelatt av analysen. Bakgrunnen for dette er at analysen primært rettes mot vurdering av eventuelle nye byggeområder. I forhold til allmenn ferdsel, styres ikke denne nødvendigvis av status i arealplan, og faktisk kan en gjennom arealplanlegging åpne for ferdsel i områder som gjennom friluftsløven ikke vil være tilgjengelige. Dette vil imidlertid være underlagt andre virkemidler enn det som er forutsetningen for dette arbeidet. Byggeområde – friområde, er imidlertid tatt med i vurderingen.

Konkret betyr dette at vi har tilrettelagt aktuelle fagtemaer etablert i AREALIS, Fylkesdelplan for kystsona i Rogaland og Fylkesdelplanen FINK, i en oversiktsdatabase.

De aktuelle temaene er også vurdert i forhold til innhold og ulike egenskapers betydning i plansammenheng. Dette er gjort ved en verdivurdering av arealers betydning for følgende tema:

- Natur
- Friluftsliv
- Landskap

Dette er metodisk gjennomført som en egnethetsanalyse. Dette gjøres ved å verdiklassifisere ulike tema i forhold til betydning, for deretter å summere verdier av ulike områder gjennom en såkalt "overlay"-analyse.

I tillegg til å legge etablerte kartdatabaser til grunn, er det utført enkelte arealanalyser for å supplere registrerte tema.

Tilgjengelighet i strandsona, er et tema utledet av utbygde områder, markslag (dyrka mark) og bratthet. Definisjonen og bakgrunn for temaet er drøftet videre i rapporten.

Utbyggingssituasjon: Dette kartet er utledet av byggsituasjonen, og er ment å bruke som et hjelpemiddel i å tolke utbyggingssituasjonen i 100-metersbeltet, samt påvise konsekvenser av eventuelle nye tiltak.

Topografisk analyse i tillegg til landskapstemaene vi finner i AREALIS og FINK, er det utført en analyse av landformer i kystsona. Denne analysen brukes for å identifisere profilerte landformer som har betydning for opplevelsen og forståelsen av landskapet i området. Analysen er også brukt som underlag i verdivurderingen for landskap.

4 BESKRIVELSE AV TILGJENGELIGE TEMAKART

I forbindelse med registreringsarbeidet er det i tillegg til de aktuelle analysene, brukt ulike tematiske kart med avgrensinger av ulike arealbruksinteresser.

I fylkesdelplanen for kystsona i Rogaland er det nevnt eksempler på temaer som bør vurderes ved planlegging i strandsona. Disse temaene er som følger.

- Større urørte/inngrepsfrie områder.
- Områder beskrevet i fylkesdelplanene for naturvern og friluftsliv.
- Områder beskrevet i fylkesdelplan for kulturminner.
- Nærområder til elveos.
- Lauvskogsområder av høy bonitet.
- Viktige viltområder.
- Områder som er viktige med hensyn til biologisk mangfold.
- Områder beskrevet i "Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap".

4.1.1 Friluftsliv

Områder for friluftsliv

Dette er hentet direkte fra Kystsoneplanen og AREALIS-databasen. Temaet inneholder egenskaper i forhold til betydning (lokal, regional og nasjonal), bruksintensitet, type bruk og sikringsstatus. Kartet er i analysearbeidet verdiklassifisert og brukt som grunnlag for egnethetsanalysen.

Løype og stinett

Registrerte sti og løypenett er tatt fra AREALIS. Dette temaet viser ulike stier og status for disse i kommunen. Temaet er brukt grafisk for å vise infrastrukturen i friluftsområdene.

Tilgjengelighet

Temaet er basert på en arealanalyse som vil bli beskrevet videre i rapporten.

4.1.2 Kulturminner

Kulturminnedata, dvs. automatisk fredete kulturminner (fornminner), SEFRAK-registreringer, Bygg og områder vernet etter lovvedtak (Kulturminneloven, plan og bygningsloven) og viktige kulturlandskapsområder. Kulturvernmyndighetene har det formelle ansvar for forvaltning av kulturminner verna ved lov. Viktige kulturlandskapsområder er knyttet eget lovverk, men forvaltes gjennom plan og bygningsloven.

Øvrige kulturminner er heller ikke behandlet som eget tema, men brukes inn i egnethetsanalysen, som grunnlag for opplevelsesverdien (landskap) i ulike områder.

Automatisk freda kulturminner:

Dette er før-reformatoriske kulturminner. Her er kun flatetema tatt med. Det vil si områder som er gitt en utstrekning. Kulturminner i form av punkt er ikke vurdert.

Sikringssoner - vedtaksfreda områder

Dette er områder som er vedtatt verna gjennom lov. Temaet er verdiklassifisert og brukes på lik linje med automatisk freda kulturminner for å vurdere opplevelsesverdi i verdivurderingen av landskap.

4.1.3 Natur

Verneområder

Områder som er formelt verna ved lovvedtak. Dette er områder som i arealplan vil ha eget formål. Forvaltning og utvikling i disse områdene blir styrt av vernebestemmelser eller forvaltningsplaner utarbeidet for områdene. Temaet brukes som grunnlag for verdivurdering av temaet natur i analysen. Alle områder verna etter naturvernloven gis høy verdi i klassifiseringen.

Andre naturtyper

Områder med registrert verneverdi er klassifisert i henhold til naturtype, kategori og betydning (Nasjonal, Regional eller Lokal). I analysen er områdenes betydning brukt som grunnlag for verdiklassifiseringen. Teamet er hentet fra Fylkesdelplan for FINK/AREALIS og sammenholdt med registrert biologisk mangfold. (Se prioriterte naturtyper)

Områder med høy bonitet lauvskog:

Dette er områder vi finner definert i digitalt markslagskart. Status for disse dataene er imidlertid noe usikre. Aktuelle registrerte områder er imidlertid definert og lagt inn med egen verdi i verdivurderingen.

Vilt

Leveområder for definerte viltarter er hentet fra MOB¹-områdene i AREALIS. Disse dataene inneholder opplysninger om art og funksjon for definerte viltarter.

Verdiklassifiseringen er i hovedsak basert på prioriteringen i MOB, men alle typer yngleområder er gitt en høy verdi. Verdiklassifiseringen er også vurdert i henhold til DN's Håndbok nr. 11- Viltkartlegging

Prioriterte naturtyper:

Vi har digitalisert og tilrettelagt prioriterte naturtyper i 100 – metersbeltet. Områdene er verdiklassifisert etter DN's Håndbok nr. 13- Kartlegging av biologisk mangfold.

¹ Marin Olje Beredskap. Dette er en kartbase over sårbare miljøressurser som legges til grunn for prioritering av tiltak som følge av eventuelle utslipp.

4.1.4 Landskap

Vakre landskap:

Vakre landskap er en landskapsklassifisering utarbeidet av fylkesmannen i Rogaland, som beskriver ulike avgrensa områder i forhold til estetiske kvaliteter. Rapporten er en rein beskrivelse uten noen formell status i plansammenheng. Områdene er delt i to typer landskap: "Vakre" og "Meget vakre", samt betydning knytta til "nasjonal interesse" og "fylkesinteresse". Det er betydning som legges til grunn for å vurdere verdien av de aktuelle temaene.

Større inngrepsfrie naturområder – INON

Dette er områder registret å være i en viss avstand fra definerte tekniske inngrep. Analysen baserer seg på inngrep i form av kraftlinjer (mer enn 22 kV), veier og traktorveier og regulerte vassdrag. Inngrep i form av bebyggelse legges med andre ord ikke til grunn.

Områdenes verdi er klassifisert i forhold til hvor langs avstanden er fra de definerte inngrepene. Det er ikke noen vektning av ulike inngrep. E-39 teller like mye som en traktorveg. INON-sonene er definert som følger:

Sone 1: Mer enn 5 km. fra inngrep, gis høy verdi

Sone 2: Områder 3-5 km fra inngrep, gis middels verdi

Sone 3: Områder 1-3 km fra inngrep, gis lav verdi.

Landform

For å få en mer detaljert klassifisering av sjølve landskapet og landskapsformen, har vi utarbeidet en analyse av topografien i kystområdene.

Metoden er basert på såkalt TPI (Topological Position Index) utviklet av geografen Weiss. (Weiss, A. 2001. Topographic Position and Landforms Analysis. Poster presentation, ESRI User Conference, San Diego, CA.)

I korthet går metoden ut på å beregne et relieff basert på ulike skalar i landskapet. Skalene som er brukt i bergningen er på 1 km og 200 meter. Dette gir oss en landskapsbeskrivelse av et storskal landskap, dvs. overordna dal og ås/fjell-formasjoner, samt en småskala beskrivelser av mindre dalformasjoner og koller.

Vi har vært relativt forsiktige med verdiklassifisering av denne type områder. Men har sagt at tydelig markerte og eksponerte formasjoner gis en høy verdi. Mens overordna åsrygger gis en middelsverdi. Andre områder klassifiseres ikke.

Tolking av kartet:

Sjøl om vi har brukt deler av analysen til å verdiklassifisere deler av områdene, gir analysen rom for tolkning og beskrivelse av av hovedtrekkene i landformen.

Her følger en nærmere beskrivelse av de aktuelle områdene:

Lokalt markerte elvedaler, gjuv etc:

Dette er sterkt lukka landformer som framkommer enten ved markerte elvegjuv, bergskorter eller markerte overganger fra fjellskrent til dalbunn. Tiltak er ofte vanelig å gjennomføre uten større terrenginngrep.

Overordna dalformasjon:

I områder der dette forekommer, dominerer større overordna dalformasjoner. Danner gjerne overgang fra åpne sjøområder til mer lukka fjordlandskap.

Flate områder, åpne lisider:

Disse områdene finner vi eksponerte åpne lisider og større flate områder. Definerer gjerne eksponerte sjøområder og områder som oppleves som "frittliggende".

Overordna åsformasjon:

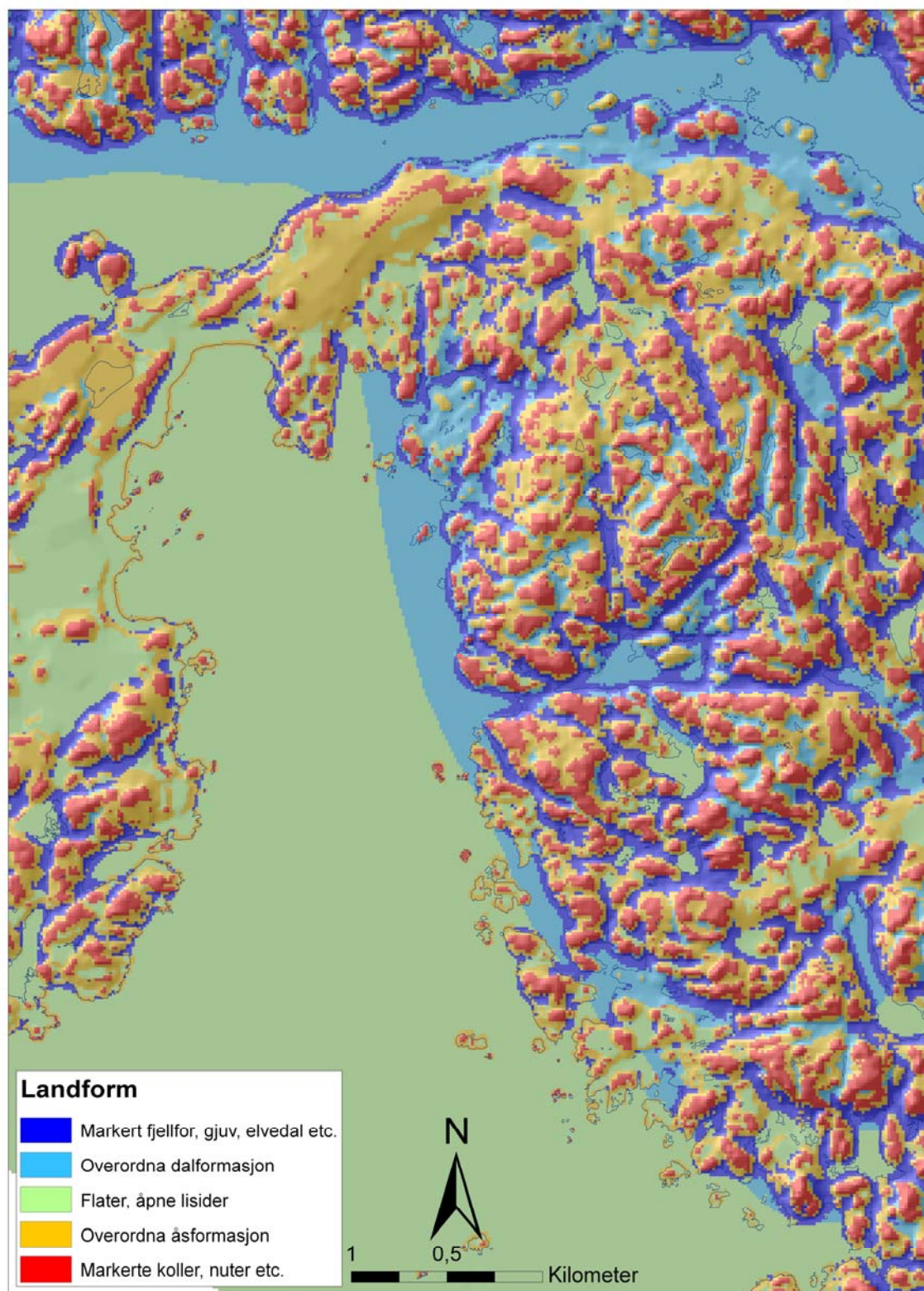
Slake, overordna ryggformasjoner. Markerer seg som relativt rolige store formasjoner.

Markerte koller og åskammer:

Dette er gjerne lett synlige, markerte terrengformasjoner og tydelige profiler i terrenget. Det er gjerne disse formasjonene som gjør terrenget lett gjenkjennelig og "profilerer" området.

En gjør imidlertid oppmerksom på at det er andre forhold som vil ha stor betydning for Landskapstema som ikke er vurdert i denne sammenheng, men som det bør taes hensyn til i arealplanleggingen er:

- Vegetasjon, åpne områder vil være mer sårbare enn skogkledde. Pr. i dag mangler oppdatert markslag, og temaet vil derfor ikke bli vurdert.
- Eksponering, områder med høy eksponering vil være mer sårbare enn områder som er lite eksponert. Temaet trenger bearbeiding, bla. definisjon av hvilke områder som vil ha større visuell sårbarhet enn andre. Eksempelvis vil for eksempel områder med kulturminner, symbolske bygninger etc. inneha kvaliteter som må oppleves i sammenheng med omkringliggende områder.

Figur 1 Landskapskartet viser terrengform. Områder som vil være særlig framtrædende i form av markerte koller, rygger etc. er vist røde. Områder fra grønt til rødt vil oppleves som åpne landskapsrom. Blå områder vil oppleves som mer lukka.

5 AREALANALYSER

5.1 Tilgjenglighet

Tilgjenglighetsanalysen er brukt for å vurdere muligheten av fri ferdsel langs 100 metersbeltet langs sjø. Bakgrunnen for analysen er å få en oversikt over allmennhets tilgjenglighet til og i strandsonen.

Tilgjenglighetsanalysen er basert på kartlegging av områder med fri ferdsel etter frilufsloven, samt tilgjenglighet i forhold til terreng dvs. bratthet. Tilrettelagt ferdsel i form av regulering til formålet eller sikring og opparbeiding av spesielle områder vurderes ikke i denne sammenheng.

Vurdering av ferdsel etter frilufsloven har i løpet av de siste årene gitt oss et langt bedre vurderingsgrunnlag, grunna to saker i Høyesterett, der retten har gått relativt langt i vurdere rettigheter og plikter ved alminnelig ferdsel i utmark.

I følge frilufsloven er det fri ferdsel i utmark, med et par unntak. Det vesentlige i denne sammenheng er nærhet til bebodd hus eller hytte, eller ferdsel på innmark. Innmark er definert som kultivert mark til matproduksjon (gjelder for så vidt også plantefelt i skog). I analysearbeid har vi definert innmark som dyrka mark og gjødsla beite. Ferdsel på innmark kan skje på frossen mark, men det er ikke relevant i denne sammenheng.

Ferdsel i følge frilufsloven er definert i forhold til utøvelsen. I loven er 3 typer ferdsel beskrevet.

Ferdsel: Dvs. bevege seg til fots eller på ski kan gjøres overalt i utmark, utenom områder som ikke er bebygd, innmark, eller tomt til bebygd hus eller hytte. Jmf. Høyesterettsdom av 21. juni 2005. Med tomt her menes den mer private sonen rundt hus eller hytte. Sett i relasjon til en gjennomsnittlig festetomt på 1 daa. blir dette omlag 20 meter fra senter i hytta. Dette kan selvfølgelig variere noe i forhold til hyttestørrelse etc. Vi operer derfor med en margin på 5 meter.

Rast eller opphold: rast eller opphold gir andre grenser for hvor lang avstand det bør være til bebodd hus eller hytte. Dette skal kun skje der det ikke medfører tilbørlig sjenanse for bebodd hus eller hytte, og vil dermed sette større krav til avstand. Dette påvirkes selvfølgelig av lokale forhold som terrengform etc. Men i analysesammenheng må vi forholde oss til en generell legges avstand på om lag 50 meter fra hus eller hytte til grunn for vurdering av privat sone. (Jmf. DN's Strandsoneprosjekt.)

Overnatting, telting. Til forskjell fra annen type friluftsliv er loven mer klar på dette feltet. Her opereres det med en minsteavstand på 150 meter fra bebodd hus eller hytte. Dette gjelder i utgangspunkt også oppankring/overnatting i båt.

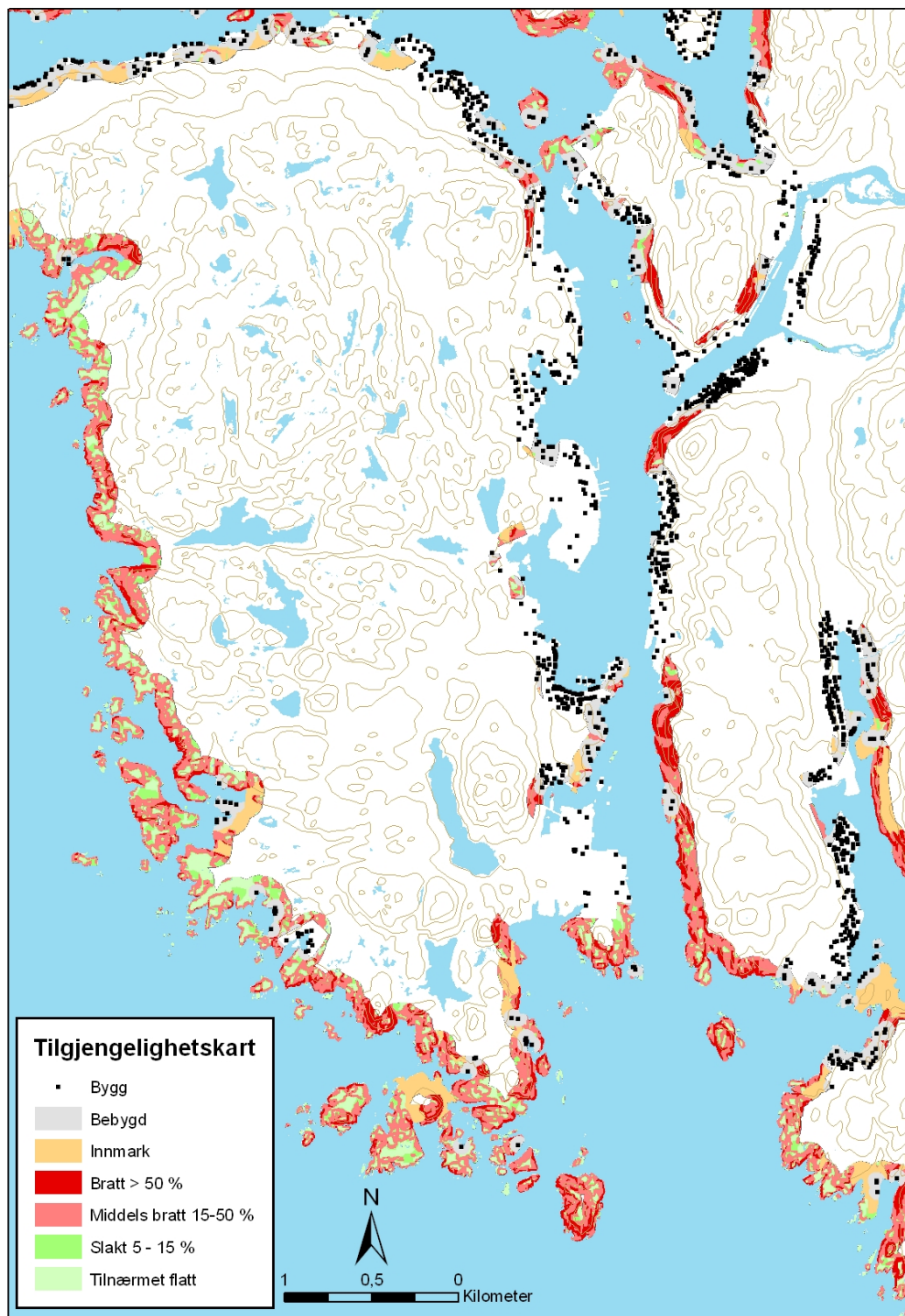
Tilgjenglighetskartet er basert på metode for kartlegging av 100-metersbeltet etter metode utviklet av DN (Direktoratet for Naturforvaltning) i "Strandsoneprosjektet." Her er

tatt utgangspunkt i en 50 meters buffer rundt alle bygg. I den opprinnelige metoden er det brukt en mindre buffer rundt uthus og naust. I og med at disse i stor grad er omdisponert til fritidsbolig, har vi valgt å forholde oss til en 50 meter for alle bygg. I friluftssammenheng er det også aktuelt å vurdere områder med 150 meters avstand fra bebodd hus og hytta. Her har vi også måttet forholde oss til bygninger som ligger utenfor 100 metersbeltet.

Punktvis er følgende forutsetninger lagt til grunn for analysen:

- 100 metersbeltet er etablert med utgangspunkt i FKB.
- Byggeområder i eksisterende godkjente planer er lagt inn i modellen.
- Med utgangspunkt i GAB er det etablert en "buffersone" på 50 meter rundt alle bygg.
- Markslag² er brukt som grunnlag for å definere veginngrep i 100 metersbeltet.
- Markslag er også brukt til å definere ut innmark. Dvs. områder som ikke er tilgjengelig for allmenn ferdsel.
- "Bratte områder" er analysert ut ved bruk av terrengmodell. Helning på terreng er definert i 4 klasser. A- områder er tilnærmelsesvis flatt. B områder har helning på 5 – 15 %, C – områder har en helning på 15 – 50 %, mens D-områder er brattere enn 50 % og karakteriseres som (relativt) utilgjengelig.
- I tillegg er det lagt en 150 meters buffer rundt alle hus og hytter, samt bygg i områder regulert til byggeformål bolig eller fritidsbolig.

² Markslagskartet i Eigersund er relativt dårlig oppdatet pr. dato. Aktuell situasjon bør derfor vurderes ved synfaring/kjennskap til området.

Figur 2 Resultat av tilgjengelighetsanalysen.

5.2 Differensiering av 100-metersbeltet

I Fylkesdelplan for kystsona i Rogaland er det utarbeidet egne retningslinjer for planlegging og forvaltning av 100 metersbeltet. Retningslinjene har tatt utgangspunkt i en tilsvarende bygganalyse som vi har brukt i dette prosjektet. Analysen har også i fylkesdelplanen blitt lagt til grunn for å vurdere differensiering av arealbruken i 100 meters beltet.

I korte trekk vurderer kystsoneplanen områder som allerede er utbygd, som mindre viktige enn ubebygde områder. Det betyr at planen gir rom for utbygging i områder som allerede har en viss utbygging, mens en i ubebygde områder bør være svært restriktiv. Fylkesdelplanen er imidlertid restriktiv med bruk av reguleringsplan i 100 metersbeltet, med argumenter om at dette vil gi mer omfattende utbygginger enn ønskelig. Vi mener imidlertid at dette i mange sammenhenger vil være noe passivt. Planverktøyet gir jo faktisk muligheter for også å åpne for ferdsel i områder, dersom det er krav om regulering. Mens bruk av bestemmelser knytta til spredt utbygging bare gir mulighet for å kreve bebyggelsesplan. Dersom kommunen for eksempel ønsker å regulere inn annet planformål, som for eksempel friområder, vil det kreve formålsendring gjennom reguleringsplan. Noe en igjen ikke vil kreve i områder der det åpnes for spredt utbygging.

Generelt bør en imidlertid følge disse prinsippene ved behandling av byggesaker i strandsona.

- Etablering av bygg som gir "punktering" eller utvidelse inn i uutbygde områder bør unngås.
- I områder som allerede er relativt utbygde, bør plan vurderes, dersom dette kan løse eventuelle konflikter. Dette vil kreve særlig vurdering i forhold til landskap, i og med at reguleringsplan kan utløse større utbyggingsprosjekt.
- Generell bruk av tillatelse til spredt utbygging bør en være særs forsiktig med. Dette gir mulighet for utbygging uten krav til reguleringsplan, noe som reduserer virkemiddelapparatet til kommunen. Dette er imidlertid et område for sterk diskusjon, og fylkesdelplanen åpner faktisk for bruk av LNF-spredt utbygging i 100 metersbeltet.

5.2.1 Arealstatistikk

Arealstatistikken kan brukes til å sammenligne kommunen mot andre kommuner. Vi har valgt ut følgende variable ut fra de datasettene som er laget.

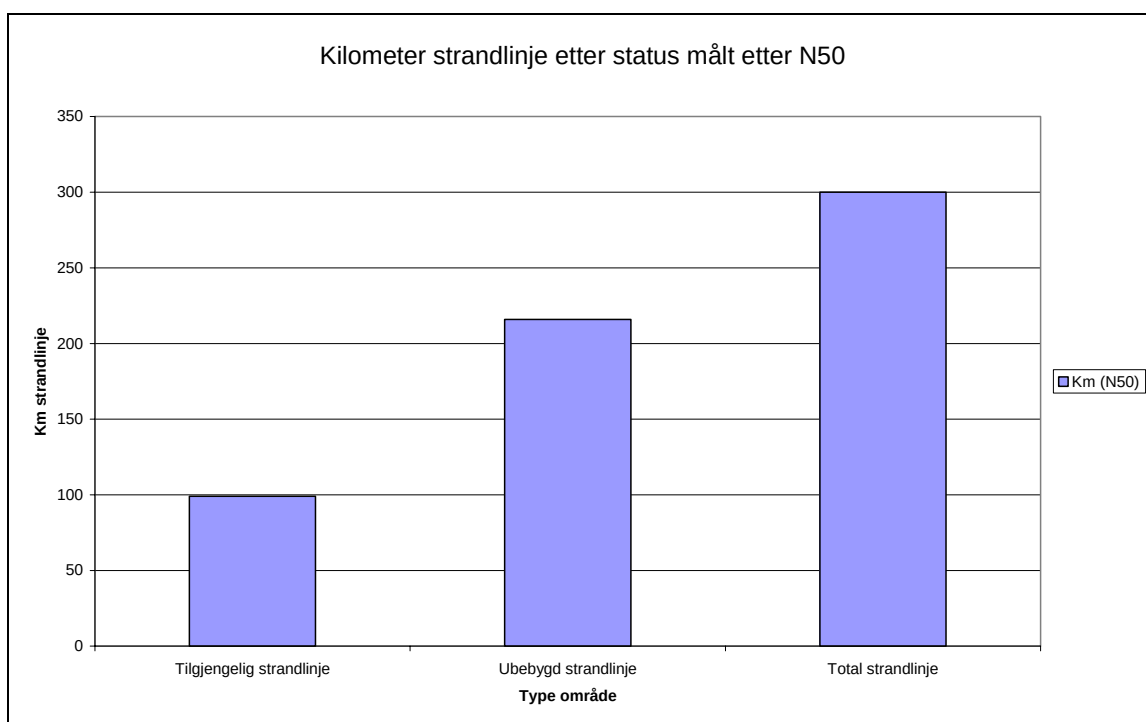
- Tilgjengelig og ubebygd strandlinje i km målt ut i fra N50.
- Tilgjengelig og ubebygd 100-metersbeltet.

Tilgjengelig strandlinje og 100 meterbelte menes utmarksområder som ligger i definert avstand fra bebyggelse, samt at terrenget har en helning på mindre enn 15 %. Dvs. slake eller eller tilnærma flate områder.

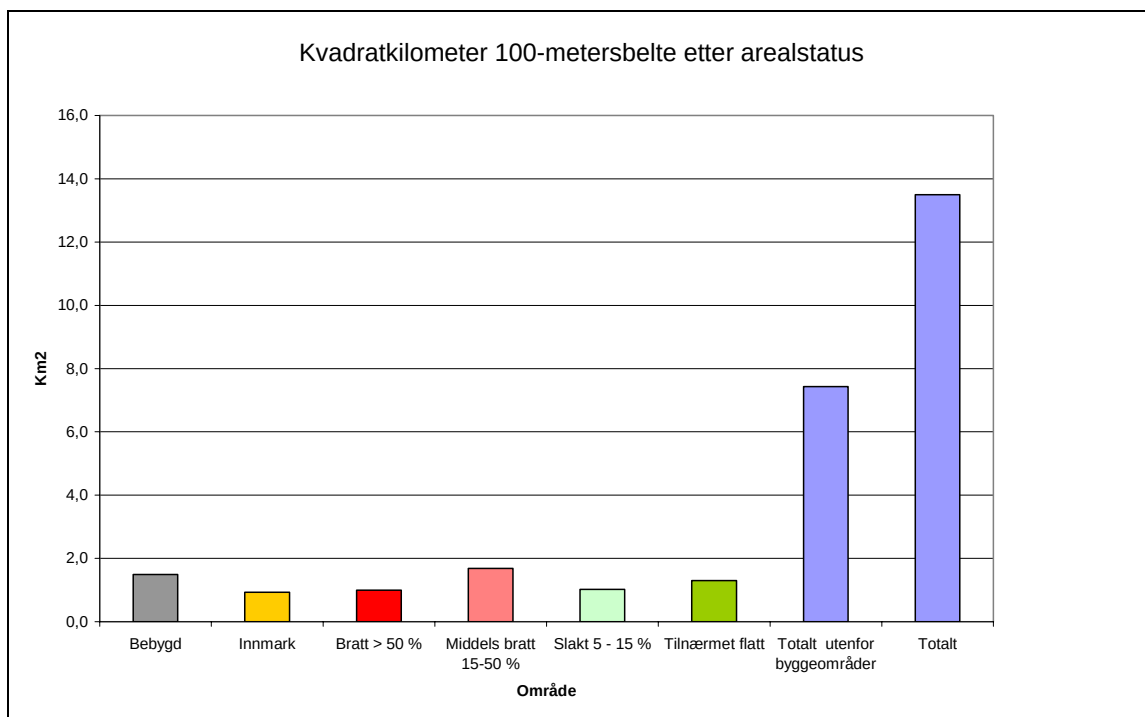
Analysen viser betydningen av å vurdere tilgjengelige arealer i denne sammenhengen. Som vi ser både av arealanalysen og strandlinje, er tilgjengeligheten langt lavere en hva

nedbygd areal skulle tilsi. Vi har ikke mulighet for å sammenligne denne situasjonen mot andre kommuner i Rogaland, i og med at tilsvarende analyser ikke er utført i fylket som helhet.

Imidlertid vil analysen gi oss noen størrelsesordner i forhold til hvor mye areal som eventuelt går "tapt" ved eventuell regulering etc.

Figur 3 Tilgjengelig og ubebygd strandlinje i Eigersund kommune. Tilgjengelige områder her er definert som flate, slake områder i utmark.

Figur 4 Ubebygde og tilgjengelig strandsone (100 metersbeltet) i Eigersund kommune.

5.3 Verdiklassifisering av ubebygde områder i 100 metersbeltet

Verdiklassifisering av områder tilknyttet verdier for natur, kulturminner og friluftsliv er forbundet med relativt mange ulike forbehold, og kan gjøres etter ulike metoder.

Den mest vanlig omtalte er landskapsarkitekten Ian McHarg's egnethetsanalyse, beskrevet i "Design With nature", McHarg, 1969. Metoden går ut på å klassifisere ulike kartlagte fenomener tematisk, for eksempel ulike naturgitte egenskaper i form av vegetasjon, jordmonn, terreng etc. De ulike områdene i analyseområdet verdiklassifiseres etter grad av egnethet i forhold til temaet. De ulike temaene summeres deretter sammen etter såkalt "overlay"-metode, der de områdene som i sum skårer høyest, ansees som best egnet til formålet.

Fordelen med metoden er at en får identifisert områder med relativt høyt potensial for ulike verneverdier som samlet kan gis spesiell status i kommuneplanens arealdel. Denne informasjonen får man igjennom prosessen ved etablering av verdikartet.

Problemet er at metoden, eller resultatet av metoden skjuler bakgrunnsinformasjonen, slik at endelig kart ikke nødvendigvis viser hvilke verdier som ligger til grunn for klassifiseringen. Kartet må derfor brukes som en umiddelbar identifisering av aktuelle verdier.

Karttemaet er derfor utarbeidet slik at en kan lese av de aktuelle egenskapene i karttemaet hvordan de ulike områdene er verdiklassifisert. Samt at det er utarbeidet en samletabell for alle de aktuelle verneinteressene. Tross alt er det jo gjerne de samlede

verdiene knytta til natur, landskap og kulturminner som danner grunnlag for opplevelsesverdien i området

Vi har i dette arbeidet utarbeidet 3 temakart, som viser egnethet eller samlet verdi for følgende 3 tema:

- Natur
- Landskap
- Friluftsliv

Under følger en spesifisering for hvordan klassifikasjonen er utarbeidet.

Tabell 1 Sammenstilling av verneverdier for ulike temaer.

Fagområde	Tema	Egenskap	Verdi
Natur	Andre naturområder	Betydning = Nasjonal	2
		Betydning = Regional	1
		Betydning = Lokal	1
	Vilt (MOB)	Mob_res = "Vilt/*yngle"	3
		Mob_res = Vilt/**	2
	Naturvernområder	Alle	3
	Prioriterte naturtyper	Rødlistearter	3
		Andre områder	2
	Verna vassdrag	Nedbørsfelt, 100 metersbeltet til elv	3
	Høy bonitet, lauv (DMK)	Askog = 14 og 15 Atil = 26	2
Friluftsliv	Inngrepsfritt 100-metersbelte	Status = "Ubebygd"	2
	FINK-friluft	Betydning = Lokal	1
		Betydning = Regional	2
		Betydning = Nasjonal	3
	Tilgjengelige friluftsområder	Flate områder/slak helning	3
		Områder med helning	2
		Bratte områder	0
	Områder mer enn 150 meter fra bebodd hus og hytte	Buffer 150 meter, hus og hytter, samt bygninger i områder planlagt til bolig/fritidsbolig	3
Landskap	INON	1-3 km	1
		3-5 km	2
		Mer enn 5 km	3
	Vakre landskap i Rogaland	Meget vakre landskap	2
		Vakre landskap	1
	Landform	Markerte åskammer, koller	2
		Overordna rygger, åser	1
	Fornminner	Alle flater	3
	Sikringssone kulturminner -	Alle flater	3
	Nasjonalt verneverdige kulturlandskap	Alle	3

6 FORSLAG TIL RETNINGSLINJER

Dette avsnitte vil drøfte ulike bruk av retningslinjer i arealplanarbeidet. Vi vil i første rekke bare kunne gi noen generelle betraktninger ut fra generelle situasjoner, i og med at konkrete saker med de nyanser det gir, ikke blir vurdert i dette arbeidet.

Utgangspunktet for retningslinjene, er å vurdere ulike stedegne verdier for friluftsliv og naturmiljø opp mot utbygging. Vi vurderer da ikke mulige konflikter mellom for eksempel friluftsliv og naturverdier, for eksempel i form av ferdsel.

Dette har også vært utgangspunktet for starten av arbeidet, der Verdiklassifiseringen i stor grad blir utført på bakgrunn av sårbarhet i utbyggingssammenheng. For eksempel vil rekreasjon i form av overnatting, båt og telting, være svært sårbar i forhold til en utbygging, og er dermed gitt høy verdi.

I utgangspunktet kan eventuell utbygging strandsonen ikke skje utenom pla (PBL § 17-2). Vi mener derfor det er uaktuelt å bruke retningslinjer/bestemmelser om spredt utbygging i LNF i 100 metersbeltet. Vi forstår derfor at en i bebygde områder, der en ser for seg videre utvikling bruker formål byggeområde. Planverktøyet vil da fortsatt være et godt, reelt virkemiddel for å oppnå ønsket utvikling i strandsona.

LNF-områdene bør for øvrig differensieres i henhold til verdier for landbruk, friluftsliv eller i form av naturverdier. Landbruk kan differensieres i forhold til viktige områder for jordbruk og skogbruk. Disse verdiene er imidlertid ikke kartlagt i dette prosjektet og vil ikke håndteres av dette prosjektet.

Tiltak på eksisterende bebyggelse.

Eksisterende bygningsmasse i LNF-områder der en mener å kunne gi tillatelse til utvidelser som ikke vil være i strid med plan, og som ikke vil kreve dispensasjon fra kommuneplan, bør/må markeres spesielt på kart som byggeområde. Praksis her er imidlertid noe ulik og bør vurderes i samråd med overordna myndighet.

Når det gjelder kategorisering av LNF i ulike områder, etter verdier knyttet til landbruk, natur og friluftsliv, vil dette kun kunne beskrives som retningslinjer for tiltak som ikke berøres av PBL. Dette betyr at en ikke kan vedta bestemmelser som vil være i strid med for eksempel jord og skoglov. Bestemmelser knytta til lokalisering av bygningstiltak vil en imidlertid kunne bruke, dersom dette ikke vil påvirke forhold knytta til tidligere nevnt lovverk.

Med bakgrunn i analysene, mener vi en bør differensiere LNF-områdene i strandsona etter følgende kategorier.

LNF-F Dette er områder der friluftslivsverdiene er store. Naturverdien er lav eller middels. I disse områdene bør en generelt ikke tillate bygging av fritidsboliger eller boliger. Bygg som kan fremme friluftslivet i form av off. bygninger, service, bryggeanlegg etc. kan tillates, dersom det ikke berører viktige landskapsverdier, kulturmiljøer eller naturverdier.

LNF-N - Dette er områder med høye verdier i forhold til natur. Generelt bør ikke bygningstiltak tillates i disse områdene, utenom tiltak som har rein pedagogisk eller driftsmessig betydning i forhold til naturverdiene, for eksempel fugletårn. Tiltaket bør imidlertid ikke berøre viktige landskapsverdier, kulturmiljøer eller naturverdier. Forståtte tiltak for friluftslivet bør heller ikke legges inn dersom dette kan være i strid med naturverdier i området. For eksempel markering av sti som vil gi forstyrrelse i yngleområder.

I områder med høy verdi både for friluftsliv og natur, bør en la naturverdiene ha prioritet. Naturverdier har i utgangspunkt stor verdi for friluftslivet, og det er god tradisjon i friluftslivsmiljøet å prioritere naturhensyn.

Landskap gies ikke noen egen kategori, landskapsverdier må derfor innarbeides i saksbehandlingen. Landskapsverdier kan også i stor grad knyttes tett opp til naturverdier og verdier for friluftslivet i form av naturpregete landskapstyper som er sterkt tilknyttet norsk friluftslivstradisjon. Dette gjelder for eksempel *inngrepsfrie områder*. Denne typen områder trenger nødvendigvis ikke inneholde spesielle naturverdier, men sjølve arealtypen tilsier retningslinjer som blir best ivarettatt gjennom retningslinjer knyttet til LNF-N, og bør følgelig gis definert innunder denne kategorien.

VEDLEGG

- Kart over terrengform
- Kart over samle Verdi natur
- Kart med samle Verdi friluftsliv
- Kart med samle Verdi landskap
- Tilgjengelighetskart